

Uit de synode

Als ouderling met een bijzondere opdracht ben ik sinds dit voorjaar vanuit de classis Groningen - Drenthe lid van de synode van de Protestantse Kerk Nederland (PKN). Zoals ik al in De Brug van juli schreef kun je de synode in het kort als volgt omschrijven:

De synode wordt ook wel 'de kerkenraad van de hele kerk' genoemd. Volgens de kerkorde bestaat de kerk uit alle gemeenten. Hun stem wordt via haar ambtsdragers in de synode gehoord en benut. In de protestantse kerkinrichting wordt van onderop gedacht. Het hart van de kerk klopt in de plaatselijke gemeente. De kerkenraad is onze hoogste bestuurslaag. De andere twee - classis en synode - zijn er vooral ten dienste van de plaatselijke gemeenten.

De leden vanuit Noord-Nederland hebben de gewoonte de synode-agenda en stukken gezamenlijk zo'n twee weken van tevoren te bespreken. Dat helpt mij zeer bij een goede voorbereiding.

Op 11 september jl. woonde ik voor het eerst fysiek de synodevergadering bij. Die vond plaats in het prachtig gelegen De Werelt in Lunteren. Helaas was er weinig tijd om van de omgeving te genieten en bovendien hoosde het regelmatig die dag.

We zaten in een ruime zaal met 54 afgevaardigden uit heel Nederland en op het podium het moderamen van de synode, bestaande uit 5 leden.

De agenda was goed gevuld. 's Ochtends het besloten gedeelte waarin vooral benoemingen aan de orde kwamen. Een van de uitgesproken aandachtspunten is de behoefte aan meer diversiteit in de synode waaronder meer vrouwelijke en jongere leden. Het begin daarvan ligt bij de lokale kerkenraden, nl. bij de keuze wie zij afvaardigen naar de classis. Na een smakelijke lunch met goede gesprekken startten we de middag met een presentatie uit de kerngemeente Spangen, Rotterdam. Sinds het synodebesluit van juni 2019 is het mogelijk dat nieuwe, missionaire vormen van kerk-zijn binnen de Protestantse Kerk verder kunnen gaan als zelfstandige kerngemeente. Dit is een nieuwe rechtsvorm voor initiatieven bij wie het niet goed past om een reguliere (wijk)gemeente te worden maar die wel behoefte hebben aan meer zelfstandigheid en die tegelijk voluit onderdeel willen zijn van de Protestantse Kerk. De predikant noemt zich buurtpredikant zonder gebouw. Het lukt in Spangen om mensen te bereiken die voordien vaak een geïsoleerd leven leidden door uiteenlopende omstandigheden zoals schulden, of als nieuwe Nederlander. Hartverwarmend en naar mijn idee een voorbeeld hoe we kerk kunnen zijn in de samenleving.

Net zoals op de vorige synode van 12 juni was er royaal tijd voor een gedachtewisseling over de visienota Geroepen en gezonden. Aan de ene kant omdat de nota zelf nog veel aanleiding geeft tot discussie. Aan de andere kant wegens zorgvuldige besluitvorming over de verdere uitwerking. Zelf word ik een van meelezers bij de verdere theologische uitwerking van de visienota. In 2023 moet er uiteindelijk een voorstel liggen hoe het mogelijk wordt dat - naast predikanten - ook kerkelijk werkers onder nader te bepalen voorwaarden het Woord en de sacramenten gaan bedienen.

In de tussentijd is het een bron van zorg dat veel kerkelijk werkers een onzekere rechtspositie hebben: vaak een kortdurend tijdelijk contract zonder zekerheid over hun toekomst. Het is aan de lokale kerken daarin verbetering te brengen als zo'n situatie zich bij hen voordoet. In Vries is dat niet van toepassing.

Na een interactieve presentatie stelden we de Protestantse visie op kerkgebouwen vast 'Speelruimte gezocht'. Deze krijgt onze kerkenraad ook ter bespreking toegestuurd. Ook bespraken we een voorstel hoe de rol van de classis beter geregeld kan worden in geval van opheffing van een gemeente.

Heleen Vrijhof